

32001D0235

L 85/13

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

2001 3 24

TARYBOS SPRENDIMAS**2001 m. kovo 8 d.****dėl principų, prioritetų, pereinamojo laikotarpio uždavinių ir sąlygų Stojimo partnerystės su Turkijos Respublika programoje**

2001/235/EB

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

kriterijams. Kai nėra įgyvendintas kuris nors esminis elementas, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma gali imtis atitinkamų priemonių dėl bet kokios pasirengimo narystei pagalbos.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2001 m. vasario 26 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 390/2001 dėl pagalbos Turkijai pagal pasirengimo narystei strategiją, ypač dėl Stojimo partnerystės programos parengimo ⁽¹⁾, ir ypač į jo 2 straipsnį,

- (4) EB-Turkijos Asociacijos Taryba nusprendė, kad Stojimo partnerystės su Turkija programos įgyvendinimą atitinkamai stebės Asociacijos susitarimo institucijos.

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

- (5) 2000 m. Komisijos metinėje ataskaitoje pateikiama objektyvi Turkijos rengimosi narystei analizė ir nustatyta keletas tolesnės veiklos prioritetinių sričių.

kadangi:

- (1) Europos Vadovų Taryba susitikimo Helsinkyje metu pareiškė, kad „Turkija yra šalis kandidatė numatyta priimti į Sąjungą remiantis tais pačiais kriterijais, kurie yra taikomi kitoms šalims kandidatėms. Vadovaujantis dabartine Europos strategija, Turkijai, kaip ir kitoms šalims kandidatėms pasirengimo narystei strategija bus naudinga skatinant ir remiant šalyje vykdomas reformas.“ Pagrindinis tokios strategijos bruožas yra tas, kad Stojimo partnerystės programa suformuojama vadovaujantis ankstesnėmis Europos Vadovų Tarybos išvadomis.

- (6) Norėdama pasirengti narystei, Turkija turėtų parengti nacionalinę *acquis* priėmimo programą. Šioje programoje turėtų būti nustatytas Stojimo partnerystės programoje nurodytų prioritetų ir pereinamojo laikotarpio uždavinių įvykdymo tvarkaraštis,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

- (2) Reglamentas (EB) Nr. 390/2001 numato, kad dėl principų, prioritetų, pereinamojo laikotarpio uždavinių ir sąlygų Turkijai siūlomoje Stojimo partnerystės programoje ir dėl vėlesnių jai taikomų reikšmingų pataisų, sprendžia Taryba kvalifikuota balsų dauguma, gavusi Komisijos pasiūlymą.

Vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 390/2001 2 straipsniu, Stojimo partnerystės su Turkija programos principai, prioritetai, pereinamojo laikotarpio uždaviniai ir sąlygos yra nustatyti pridėdamame priede, kuris sudaro šio sprendimo neatskiriamą dalį.

2 straipsnis

- (3) Bendrijos pagalba priklauso nuo esminių elementų įgyvendinimo, ypač nuo pažangos siekiant atitikimo Kopenhagos

Stojimo partnerystės programos įgyvendinimą atitinkamai prižiūri Asociacijos susitarimo institucijos ir kompetentingos Tarybos institucijos, kurioms reguliariai atsiskaito Komisija.

⁽¹⁾ OL L 58, 2001 2 28, p. 1.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje, 2001 m. kovo 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

K. LARSSON

PRIEDAS

TURKIJA: 2000 M. STOJIMO PARTNERYSTĖS PROGRAMA

1. ĮVADAS

Europos Vadovų Taryba savo susitikimo Helsinkyje (1999 m. gruodžio 10–11 d.) metu sveikino teigiamus įvykių poslinkius Turkijoje bei jos ketinimus tęsti reformas taip, kad atitiktų Kopenhagos kriterijus. Turkija yra šalis kandidatė, numatyta priimti į Sąjungą remiantis tais pačiais kriterijais, kurie yra taikomi kitoms šalims kandidatėms.

Helsinkyje vykusio susitikimo metu Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad Stojimo partnerystės programa bus sudaryta „remiantis ankstesnėmis Europos Vadovų Tarybos išvadomis.“ Programoje nustatyti prioritetai, į kuriuos turi būti sutelkiamas pasirengimo stojimui dėmesys, atsižvelgiant į politinius ir ekonominius kriterijus bei valstybės narės įsipareigojimus, suderintus su nacionaline *acquis* perėmimo programa.

Europos Vadovų Taryba savo susitikimo 1997 m. gruodžio mėn. Liuksemburge metu nusprendė, kad Stojimo partnerystės programa yra pagrindinis sustiprintos pasirengimo narystei strategijos bruožas, mobilizuojantis visas pagalbos šalims kandidatėms formas vienoje sistemoje. Tokiu būdu ES savo pagalbą skiria konkrečioms kiekvienos šalies kandidatės poreikiams, siekdama padėti įveikti konkrečias su stojimu susijusias problemas.

Visiškai atsižvelgdama į tokį požiūrį, 2000 m. liepos 26 d. Komisija pasiūlė reglamentą, įsteigiantį vieningą sistemą, skirtą visų ES finansinės pagalbos stojimui Turkijai šaltinių koordinavimui, ir visų pirma – Stojimo partnerystės programos sudarymui. Šis Turkijai skirtas pagrindų reglamentas yra sudarytas remiantis reglamentu, skirtu 10 Centrinės ir Rytų Europos šalių kandidačių. (Tarybos reglamentas (EB) Nr. 622/98 (OL L 85, 1998 3 20, p. 1).

Pirmoji Stojimo partnerystės programa yra numatyta Tarybos reglamente dėl Stojimo partnerystės programos Turkijai sudarymo. Šią Stojimo partnerystės programą pasiūlė Komisija, pasitarusi su Turkija ir vadovaudamasi Tarybos priimtu nutarimu dėl pagrindinių principų, prioritetų, pereinamojo laikotarpio uždavinių ir sąlygų. Taip pat atsižvelgiama ir į 2000 m. metinėje ataskaitoje atliktą Turkijos pažangos rengiantis narystei analizę.

2. UŽDAVINIAI

Stojimo partnerystės programos tikslas – vienoje bendroje sistemoje nustatyti tolesnės veiklos prioritėtines sritis, kurios yra nurodytos 2002 m. Komisijos reguliariojoje ataskaitoje apie Turkijos pažangą rengiantis narystei Europos Sąjungoje, turimus finansinius išteklius, kuriuos galima skirti padedant Turkijai įgyvendinti tuos prioritetus, ir tai pagalbai taikomas sąlygas. Stojimo partnerystės programa suteikia pagrindą kai kuriems politikos instrumentams, kurie bus naudojami padedant šalims kandidatėms pasirengti narystei. Tikimasi, kad Turkija, remdamasi šia Stojimo partnerystės programa, iki metų pabaigos priims nacionalinę *acquis* perėmimo programą. Tai nėra sudėtinė šios Partnerystės programos dalis, tačiau joje numatyti prioritetai turėtų ją atitikti.

3. PRINCIPAI

Pagrindinės prioritėtinės sritys, nustatytos kiekvienai šaliai kandidatėi, yra susijusios su jų gebėjimu prisiimti įsipareigojimus atitikti Kopenhagos kriterijus, kuriuose nurodyta, jog narystei būtina, kad:

- šalis kandidatė būtų pasiekusi institucijų, garantuojančių demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą, stabilumą,
- šalyje kandidatėje veiktų rinkos ekonomika ir ji būtų pajėgi atlaikyti konkurencijos spaudimą bei rinkos jėgas Sąjungoje,
- šalis kandidatė galėtų prisiimti narystės įsipareigojimus, įskaitant politinės, ekonominės ir pinigų sąjungos tikslų siekimą.

Europos Vadovų Taryba susitikimo Madride metu pabrėžė būtinybę šalims kandidatėms sutvarkyti savo administracines struktūras, užtikrinant, kad po įstojimo darniai veiktų Bendrijos politikos. Susitikimo Liuksemburge metu buvo pabrėžta, jog *acquis* perkėlimas į valstybės teisės aktus yra būtinas, tačiau to nepakanka; būtina užtikrinti, kad *acquis* būtų faktiškai taikomas.

Europos Vadovų Taryba susitikimo Helsinkyje metu dar kartą patvirtino visa apimančią 13 šalių kandidačių stojimo proceso pobūdį, taikant vieningą sistemą. Priėmimo procese šalys kandidatės dalyvauja vienodomis sąlygomis. Europos Vadovų Taryba pareiškė, kad jos turi pritarti Sutartyse numatytiems Europos Sąjungos vertybėms ir uždaviniams. Šiuo atžvilgiu Europos Vadovų Taryba pabrėžė taikaus ginčų sprendimo principą pagal Jungtinių Tautų Chartiją ir paragino šalis kandidatės dėti visas pastangas, sprendžiant visus neišspręstus klausimus dėl sienų ir kitus su šia problema susijusius klausimus. Neišspręstus šių klausimų per priimtą laikotarpį, ginčas turėtų būti perduodamas Tarptautiniam Teisingumo Teismui.

Europos Vadovų Taryba taip pat nusprendė vėliausiai 2004 m. pabaigoje iš naujo nagrinėti padėtį dėl visų neišspręstų ginčų, o visų pirma – dėl stojimo proceso atgarsių bei siekio paskatinti ginčus spręsti Tarptautiniame Teisingumo Teisme.

Be to, Europos Vadovų Taryba akcentavo, kad pasirengimo narystei strategija Turkijai bus naudinga skatinant reformas, įskaitant sustiprintą politinį dialogą, ir padedant jas įgyvendinti, išryškinant pažangą, pasiektą vykdant politinius stojimo kriterijus, kurie ypač remiasi žmogaus teisėmis, bei sprendžiant klausimus, numatytus Helsinkio susitikimo išvadų 4 dalyje ir 9 dalies a punkte; šia dvasia Europos Sąjunga ragina Turkiją kartu su visomis šalimis toliau remti JT Generalinio Sekretoriaus pastangas sėkmingai užbaigti procesą, siekiantį visapusiškai išspręsti Kipro problemą.

4. PRIORITETAI IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO UŽDAVINIAI

Reguliariosiose Komisijos ataskaitose pabrėžiamas pastangų, kurias šalys kandidatės, siekdamos pasirengti narystei, vis dar turi dėti į tam tikras veiklos sritis, mastas. Ši padėtis reikalauja nustatyti pereinamųjų etapų prioritetus, kurių kiekvienam turėtų būti nurodyti tikslūs uždaviniai, nustatyti bendradarbiaujant su atitinkama šalimi, ir nuo kurių priklausytų pagalbos laipsnis, su kai kuriomis šalimis vykstančių derybų pažanga ir naujų derybų su kitomis pradžia. Stojimo partnerystės programoje prioritetai ir pereinamojo laikotarpio uždaviniai yra suskirstyti į dvi grupes – trumpalaikius ir vidutinės trukmės. Trumpalaikiai prioritetai yra pasirinkti taip, kad būtų realu tikėtis, jog iki 2001 m. pabaigos Turkija gali juos įvykdyti ar iš esmės pažengti į priekį juos vykdydama. Vidutinės trukmės prioritetais įvardyti tie, kuriuos įvykdyti prireiks daugiau nei vienerių metų, nors ten, kur įmanoma, darbas irgi turėtų prasidėti 2001 m.

Stojimo partnerystės programoje nurodomos prioritetinės Turkijos pasirengimo narystei sritys. Tačiau Turkija turės spręsti visas reguliariojoje ataskaitoje nurodytas problemas. Taip pat svarbu, kad Turkija įvykdytų įsipareigojimus derinti teisės aktus ir įgyvendinti *acquis*, laikantis įsipareigojimų pagal Asociacijos susitarimą, muitų sąjungos ir atitinkamus EB-Turkijos Asociacijos Tarybos sprendimus, pavyzdžiui, dėl prekybos žemės ūkio produktais režimo. Reikėtų prisiminti, kad vien tik *acquis* perkėlimo į teisės aktus nepakanka; taip pat būtina užtikrinti, kad jis būtų faktiškai taikomas pagal tuos pačius standartus, kaip ir Sąjungoje. Visose toliau išvardintose srityse reikia patikimai ir veiksmingai įgyvendinti ir vykdyti *acquis*.

Remiantis Komisijos reguliariosios ataskaitos išvadomis, Turkijai yra nustatyti šie trumpalaikiai ir vidutinės trukmės prioritetai bei pereinamojo laikotarpio uždaviniai:

4.1. Trumpalaikiai (2001 m.)

Sustiprintas politinis dialogas ir politiniai kriterijai

- Vadovaujantis Helsinkio išvadomis ir palaikant politinį dialogą, ryžtingai remti JT Generalinio Sekretoriaus pastangas sėkmingai užbaigti procesą ieškant visapusiško Kipro problemos sprendimo kaip nurodyta Helsinkio išvadų 9 dalies a punkte.
- Stiprinti teises ir konstitucines garantijas dėl teisės laisvai reikšti mintis pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 10 straipsnį. Šioje situacijoje atkreipti dėmesį į kalinčių žmonių, nuteistų už nesmurtinį nuomonės pareiškimą, padėtį.
- Stiprinti teises ir konstitucines laisvės jungtis į asociacijas ir taikių susirinkimų laisvės garantijas bei skatinti pilietinės visuomenės vystimąsi.
- Stiprinti teises nuostatas ir imtis visų būtinų priemonių kovai prieš kankinimus bei užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos konvencijos prieš kankinimą.
- Toliau derinti teises ikiteisminio sulaukymo procedūras su Europos žmogaus teisių konvencijos nuostatomis bei su Komiteto prieš kankinimą rekomendacijomis.
- Stiprinti galimybes teisiškai atitaisyti visus žmogaus teisių pažeidimus.
- Sustiprinti teisėsaugos pareigūnų mokymą žmogaus teisių srityje, bendradarbiaujant su atskiromis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis.
- Gerinti teismų, įskaitant Valstybės saugumo teismą, veiklą ir efektyvumą pagal tarptautinius standartus. Ypatingai stiprinti teisėjų ir prokurorų mokymą apie Europos Sąjungos teisę, įskaitant žmogaus teises..
- Išlaikyti de facto moratoriumą dėl mirties baismės.

- Pašalinti visas teisinės nuostatas, draudžiančias Turkijos piliečiams vartoti jų gimtąją kalbą televizijos ir radijo transliacijų metu.
- Sukurti išsamią sistemą, kad būtų sumažinti regioniniai skirtumai, o visų pirma – pagerinta padėtis pietryčiuose, kad visi piliečiai turėtų didesnes ekonomines, socialines ir kultūrinės galimybes.

Ekonominiai kriterijai

- Užtikrinti dabartinės antiinfliacinių priemonių ir struktūrinės reformos programos, dėl kurios yra susitarta su TVF ir Pasaulio banku, įgyvendinimą, ir visų pirma užtikrinti viešųjų išlaidų kontrolę.
- Toliau vykdyti skubią finansinio sektoriaus reformą, siekiančią užtikrinti skaidrumą ir priežiūrą.
- Parengti pasirengimo stojimui fiskalinės priežiūros programą, kurią sudaro kasmetiniai pranešimai apie fiskalinę padėtį pagal ES tvarką ir pasirengimo narystei ekonominės programos (PEP) pateikimas. PEP tikslas – parengti šalį stojimui išsamios ekonominės programos pagalba.
- Toliau vykdyti žemės ūkio reformas.
- Tęsti valstybei nuosavybės teise priklausančių objektų privatizavimą, atsižvelgiant į socialinius aspektus.

Vidaus rinka

- Intelektinės ir pramoninės nuosavybės teisės: tęsti intelektinės nuosavybės teisės aktų derinimą ir stiprinti kovą su piratavimu.
- Laisvas prekių judėjimas: pagreitinti Europos standartų, sertifikavimo ir atitikties įvertinimo bei ženklinimo įvedimą; pradėti stiprinti dabartinės rinkos priežiūros ir atitikties įvertinimo struktūras teikiant įrangą ir mokymus; pagreitinti veiklą, susijusią su konkrečiais sektoriais (maisto produktų, farmacijos, kosmetikos, tekstilės) ir teisės aktų sistema, perkeliančia naujus ir visuotinius traktavimo principus bei sukurti atitinkančią administracinę infrastruktūrą; pašalinti technines kliūtis prekybai.
- Konkurencija: pritaikyti teisės aktus, nustatančius atsakomybę už valstybės pagalbos kontrolę, tuo siekiant suteikti pagrindą skaidrumui ir reguliariai valstybės pagalbos priežiūrai.
- Viešieji pirkimai: pradėti derinimą su Bendrijos *acquis*, ypač paverčiant pirkimų sistemą skaidresne ir atskaitinga.

Mokesčiai

- Pradėti derinti akcizo ir PVM mokesčius, o visų pirma taikomas normas, sandorių, kuriems šie mokesčiai netaikomi, taikymo sritį, sritis, kuriose mokesčiai taikomi, ir pačių mokesčių struktūrą, užtikrinti, kad naujos mokesčių priemonės atitiktų verslo apmokestinimo elgesio kodekso principus, ir panaikinti bet kokias diskriminuojančias priemones.

Žemės ūkis

- Sukurti veikiantį žemės registrą, gyvūnų identifikavimo sistemas, augalų pasų sistemas ir toliau gerinti administracines struktūras, tuo siekiant stebėti žemės ūkio rinkas ir įgyvendinti aplinkos, struktūrinės ir žemės ūkio plėtros priemones.
- Nustatyti tinkamą veterinarijos ir augalų sveikatos teisės aktų derinimo su Bendrijos teisės aktais strategiją, kaip pagrindinį prioritetą - derinti teisės aktus kovai su gyvūnų ir augalų ligomis bei patobulinti gebėjimus užtikrinti visų pirma laboratorinius bandymus, inspektavimo tvarką ir įstaigų galias.

Žuvininkystė

- Įsteigti žuvų išteklių naudojimo, rinkos ir struktūrinės raidos stebėjimo administracines struktūras, tam panaudojant išteklių valdymo politiką, inspektavimą ir kontrolės priemones bei žvejybos laivyno registro tobulinimą.

Transportas

- Priimti transporto *acquis* perkėlimo programą.
- Pradėti derinti teisės aktus dėl saugumo jūroje standartų; įgyvendinti ir vykdyti saugumo standartus.

- Priimti veiksmų planą jūrų transporto srityje dėl klasifikavimo draugijų priežiūros ir Turkijos vėliavos registro veiklos gerinimo.
- Pradėti stiprinti jūrų laivybos administravimą, o visų pirma - šalies vėliavos registracijos kontrolę.

Statistika

- Priimti tolesnės statistikos plėtros strategiją, visų pirma – demografinės ir socialinės statistikos, regionų statistikos, verslo statistikos, užsienio prekybos ir žemės ūkio statistikos.
- Pakelti verslo registrą iki ES standartų lygio.

Užimtumas ir socialinė politika

- Priimti derinimo su *acquis* strategiją ir išsamią programą.
- Toliau stiprinti pastangas spręsti vaikų darbo problemą.
- Užtikrinti, kad būtų sudarytos sąlygos aktyviam ir savarankiškam socialiniam dialogui, *inter alia*, užtikrinant, kad būtų gerbiamos profesinių sąjungų teisės ir panaikinant profesinių sąjungų veiklą ribojančias nuostatas.
- Remti socialinių partnerių pajėgumų didinimo pastangas plėtojant ir įgyvendinant *acquis*.

Energetika

- Pateikti ES energetikos *acquis* perėmimo programą.
- Įsteigti nepriklausomą reguliavimo instituciją elektros energijos ir dujų sektoriuose; suteikti jai įgaliojimus ir priemones tam, kad ji galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis.
- Pasirengti vidaus energijos rinkos sukūrimui, visų pirma – parengti direktyvas dėl elektros energijos ir dujų, ir pasirengti rinkų atvėrimui.

Telekomunikacijos

- Pradėti derinimą su ES *acquis* licencijavimo, tinklų sujungimo ir universaliųjų paslaugų srityse, toliau tobulinti liberalizavimo reikmes.
- Stiprinti pajėgumus kuriant nepriklausomą reguliavimo instituciją, t. y. sustiprinti jos gebėjimus įgyvendinti reglamentus.

Regioninė politika ir struktūrinių instrumentų koordinavimas

- Parengti NUTS klasifikaciją pagal Bendrijos taisykles.
- Priimti veiksmingos regioninės politikos plėtros strategiją.
- Pradėti įvedinėti regioninės politikos kriterijus, atrenkant Turkijos planavimo proceso projektus.

Kultūra ir audiovizualinė politika

- Pradėti derinti teisės aktus audiovizualinės politikos srityje, visų pirma su televizijos be sienų direktyva.

Aplinka

- Priimti išsamią konkrečią direktyvinę *acquis* perkėlimo programą.
- Perkelti poveikio aplinkai įvertinimo direktyvą.
- Sudaryti investicijų finansavimo planą (konkrečią direktyvą), pagrįstą derinimo kaštų įvertinimu bei realiais kasmetiniais valstybės ir privačių šaltinių finansais.

Teisingumas ir vidaus reikalai

- Sukurti informacines ir supratimo apie Europos Sąjungos teisės aktus ir praktiką teisingumo ir vidaus reikalų srityse programas.
- Plėtoti kovą su organizuotu nusikalstamumu, prekyba narkotikais ir korupcija bei stiprinti galias sprendžiant pinigų plovimo problemas.

Muitai

- Tęsti teisės aktų dėl laisvųjų ekonominių zonų derinimą ir užtikrinti, kad būtų vykdomas naujasis Muitinės kodeksas ir jį įgyvendinančios nuostatos.

Administracinių ir teisminių galių stiprinimas

- Pagerinti viešojo administravimo galimybes priimti, įgyvendinti ir valdyti *acquis*, visų pirma mokymo ir tinkamo koordinavimo tarp ministerijų pagalba, įskaitant veiksmingos pasienio kontrolės, užkertančios kelią nelegaliai migracijai ir nelegaliai prekybai žmonėmis bei narkotikais.
- Pagreitinti viešojo administravimo modernizavimą, įskaitant atitinkamų administracinių institucijų stiprinimą.
- Stiprinti finansinės kontrolės funkcijas, pagerinti muitinių administravimo veiksmingumą, modernizuoti mokesčių administravimą bei padidinti sukčiavimo prevencijos pajėgumus; sustiprinti veterinarijos ir fitosanitarijos kontrolę pasienyje, restruktūrizuoti ir patobulinti maisto kontrolės administravimą, patobulinti teisinės sistemos veikimą ir toliau skatinti teisėjų mokymą apie Bendrijos teisę ir jos taikymą..
- Priimti teises, administravimo ir biudžetines bendrąsias nuostatas (audito vadovą ir audito seką) programos valdymui.

4.2. Vidutinės trukmės

Sustiprintas politinis dialogas ir politiniai kriterijai

- Vadovaujantis Helsinkio susitikimo išvadomis, politinio dialogo kontekste, remiantis taikaus ginčų sprendimo principu pagal JT Chartiją, dėti visas pastangas išspręsti visus neišspręstus ginčus dėl sienų bei su jomis susijusius klausimus kaip nurodyta Helsinkio išvadų 4 punkte.
- Visiškai garantuoti visiems asmenims, jų nediskriminuojant ir nepriklausomai nuo jų kalbos, rasės, odos spalvos, lyties, politinių įsitikinimų, tikėjimo ar religijos, visas žmogaus teises ir pagrindines laisves. Toliau formuoti sąlygas naudotis laisve reikšti mintis, sąžinės ir religijos laisve sąlygas.
- Iš naujo apsvarstyti Turkijos Konstituciją ir kitus atitinkamus teisės aktus, siekiant visiems Turkijos piliečiams garantuoti teises ir laisves taip, kaip numatyta Europos žmogaus teisių apsaugos konvencijoje; užtikrinti tokių teisinių reformų įgyvendinimą ir jų atitikimą ES valstybių narių praktikai.
- Panaikinti mirties bausmę, pasirašyti ir ratifikuoti Europos žmogaus teisių konvencijos 6 protokolą.
- Ratifikuoti Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą ir jo fakultatyvųjį protokolą bei Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą.
- Sutvarkyti įkalinimo sąlygas kalėjimuose pagal JT Standartines minimaliąsias kalinių priežiūros taisykles ir kitas tarptautines normas.
- Suderinti nacionalinės saugumo tarybos kaip Vyriausybės patariamojo organo konstitucinį vaidmenį, vadovaujantis ES valstybių narių praktika.
- Likviduoti išlikusių nepaprastąją padėtį pietryčiuose.
- Užtikrinti kultūrinę įvairovę ir garantuoti kultūrinės teises visiems piliečiams nepriklausomai nuo jų kilmės. Visos teisinės nuostatos, užkertančios naudojimasi šiomis teisėmis, įskaitant teises švietimo srityje, turėtų būti panaikintos.

Ekonominiai kriterijai

- Užbaigti privatizavimo procesą.
- Užbaigti reformas žemės ūkio ir finansų sektoriuje.
- Užtikrinti pensijų ir socialinio draudimo sistemos tvirtumą.
- Užtikrinti švietimo ir sveikatos bendrojo lygio pagerinimą, ypatingą dėmesį atkreipiant į jaunąją kartą ir skurdžius regionus.

Vidaus rinka

- Laisvas prekių judėjimas: užbaigti derinimą su ES *acquis*; visiškai suderinti su Europos standartais, užbaigti esamo sertifikavimo, rinkos priežiūros ir atitikties įvertinimo struktūrų stiprinimą.

- Įmonių teisė: užbaigti derinimą su ES *acquis*.
- Duomenų apsauga: užbaigti teisės aktų derinimą ir įgyvendinimą.
- Laisvas kapitalo judėjimas: užbaigti derinimą, visų pirma pašalinant apribojimus užsienio investuotojams.
- Konkurencija: užbaigti derinimą su ES *acquis* dėl valstybės pagalbos, įskaitant regioninės pagalbos sistemas, ir suderinti teisės aktus dėl monopolijų ir įmonių, turinčių specialias ir išimtinės teises.
- Viešieji pirkimai: užbaigti derinimą su Bendrijos *acquis*; užtikrinti veiksmingą įgyvendinimą ir vykdymą.

Mokesčiai

- Užbaigti nacionalinių teisės aktų derinimą su ES *acquis*.

Žemės ūkis

- Užbaigti pasirengimą *acquis* perėmimui žemės ūkio ir kaimo plėtros politikoje.
- Modernizuoti maisto gamybos įmones (mėsos, pieno perdirbimo gamyklas) taip, kad jos atitiktų ES higienos ir visuomenės sveikatos standartus ir toliau steigti bandymų ir diagnostikos priemones.

Žuvininkystė

- Užbaigti vystyti pajėgumus, skirtus bendrajai žuvininkystės politikai įgyvendinti ir vykdyti.
- Toliau tobulinti bendrus kokybės standartus ir Turkijos žuvininkystės produktų saugumą.

Transportas

- Užbaigti kelių transporto (rinkos prieinamumas, kelių eismo saugumas, pavojingųjų krovinių vežimo taisyklės ir mokesčiai), geležinkelių, oro transporto (ypač skrydžių sauga ir skrydžių valdymas) ir laivybos vidaus vandenų keliais (laivų techniniai reikalavimai) teisės aktų derinimą.
- Užtikrinti veiksmingą transporto teisės aktų, ypač laivybos saugos srityje, įgyvendinimą ir vykdymą.
- Parengti visą Turkijos transporto parką (visų pirma – jūrlaivius ir kelių transporto priemones), kad jų techninės normos leistų baigti integruotis į vidaus rinką.

Ekonominė ir pinigų sąjunga

- Pakeisti Centrinio banko įstatymą taip, kad jam būtų leista dalyvauti Europos centrinių bankų sistemoje (ECBS).
- Baigti įgyvendinti Centrinį banko nepriklausomybę nuo Vyriausybės.

Statistika

- Priimti ES normas atitinkančias statistines metodologijas ir praktikas, visų pirma dėl BVP įvertinių duomenų, suderintų vartojimo kainų indeksų, trumpalaikių rodiklių, socialinės statistikos, verslo registro ir mokėjimų balanso.
- Toliau derinti makroekonomikos statistiką su statistikos *acquis*.
- Užtikrinti tinkamą personalo mokymą ir pagerinti administravimo pajėgumus.

Užimtumas ir socialinė politika

- Panaikinti išlikusias moterų diskriminacijos formas ir visas diskriminacijos pagal lytį, rasę ar etninę kilmę, religiją ar išitikinimus, negalią, amžių ar seksualinę orientaciją formas.
- Perkelti ES teisės aktus darbo teisės, moterų ir vyrų lygių galimybių, darbuotojų sveikatos ir saugos bei visuomenės sveikatos srityje, sustiprinti atitinkamas administracines ir socialinei apsaugai koordinuoti reikalingas struktūras.
- Užtikrinti veiksmingą socialinės politikos ir užimtumo *acquis* įgyvendinimą ir vykdymą.

- Parengti nacionalinę užimtumo strategiją siekiant, kad vėliau būtų galima dalyvauti Europos užimtumo strategijoje, dalyvavimo bendroje užimtumo politikos peržiūroje pradžia, ir šiomis sąlygomis sukurti pajėgumus stebėti darbo rinką ir socialinę plėtrą, o visų pirma – vykstančių ir spartėjančių struktūrinių pokyčių poveikį.
- Toliau plėtoti socialinę apsaugą, visų pirma stiprinant socialinio draudimo sistemos reformą taip, kad socialinio draudimo sistema būtų finansiškai pajėgi, ir stiprinant socialinės apsaugos tinklą.

Energetika

- Pertvarkyti energetikos įmones ir atverti įvairesnius sektorius; sustiprinti administracines ir reguliavimo struktūras.
- Užbaigti nacionalinių teisės aktų derinimą su ES energetikos *acquis*.

Telekomunikacijos

- Užbaigti Bendrijos teisės aktų perkėlimą.
- Sukurti išsamią viso ryšių sektoriaus politiką.

Regioninė politika ir struktūrinių instrumentų koordinavimas

- Vystyti nacionalinę ekonominės ir socialinės sanglaudos politiką, kad būtų sumažinti vidiniai skirtumai, įskaitant daugiamečių biudžetų sudarymo tvarką, bei įsteigti įvertinimo ir analizės priežiūros struktūras.

Kultūra ir audiovizualinė politika

- Užbaigti audiovizualinės srities teisės aktų derinimą ir sustiprinti nepriklausomos televizijos (radijo) reguliavimo institucijos pajėgumus.

Aplinka

- ES aplinkos *acquis* įgyvendinimas ir vykdymas, ypač sukuriant pamatinius ir sektorinius teisės aktus, kartu stiprinant institucinius, administracinius ir priežiūros pajėgumus, kad būtų užtikrinta aplinkos apsauga.
- Įgyvendinti *acquis*, ypatingą dėmesį kreipiant į pamatinius teisės aktus, horizontaliuosius teisės aktus ir į teisės aktus dėl gamtos apsaugos, vandens kokybės bei atliekų tvarkymo; įgyvendinti atliekų tvarkymo strategiją.
- Įsteigti priežiūros tinklus ir leisti taikyti tvarkas bei duoti leidimus aplinkos inspekcijoms, įskaitant duomenų rinkimą.
- Integruoti tvirtos plėtos principus į visų kitų sektorių politikų nustatymą ir įgyvendinimą.
- Įgyvendinti ir vykdyti direktyvą dėl poveikio aplinkai įvertinimo.

Muitai

- Užbaigti teisės aktų derinimą, visų pirma dėl laisvųjų zonų, dvejopo naudojimo gaminių ir technologijų, pirminių prekių, suklastotų bei piratinių prekių.

Teisingumas ir vidaus reikalai (TVR)

- Sukurti mokymo programas Bendrijos teisės aktų ir TVR *acquis* įgyvendinimo srityje.
- Toliau plėtoti ir stiprinti TVR institucijas, visų pirma siekiant užtikrinti policijos atskaitingumą.
- Priimti ES *acquis* duomenų apsaugos srityje, kad būtų galima pilnavertiškai dalyvauti Šengeno informacinėje sistemoje ir Europole.
- Pradėti teisės aktų ir praktikos dėl vizų derinimą su ES teisės aktais ir praktika.
- Priimti ir įgyvendinti ES *acquis* ir praktiką migracijos srityje (įleidimas ir pakartotinis įleidimas į šalį, išsiuntimas), siekiant užkirsti kelią nelegaliai imigracijai.
- Tęsti sienų valdymo stiprinimą ir rengtis pilnai įgyvendinti Šengeno konvenciją.

- Panaikinti 1951 m. Ženevos konvencijos geografinę išlygą prieglobsčio suteikimo srityje ir suteikti pabėgėliams gyvenamąsias patalpas ir socialinę pagalbą.
- Priimti ir įgyvendinti ES *acquis* korupcijos, kovos su narkotikais, organizuotu nusikalstamumu, pinigų plovimu bei teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose ir civilinėse bylose srityse; toliau intensyviai bendradarbiaujant šiose srityse.

Administracinio ir teismo pajėgumo stiprinimas

- Užbaigti viešojo administravimo modernizavimo reformą taip, kad būtų užtikrintas veiksmingas Bendrijos politikų, įskaitant sienų valdymo stiprinimą ir pasirengimą pilnai įgyvendinti Šengeno konvenciją, valdymas.
- Užbaigti vidinės ir išorinės finansinės kontrolės teisinę sistemą; užbaigti centrinės struktūros Vyriausybėje įsteigimą vidaus audito (kontrolės) funkcijoms derinti; užbaigti vidaus audito (kontrolės) padalinių steigimą išlaidų centruose; užbaigti nacionalinių vidaus kontrolierių (auditorių) „funkcinės nepriklausomybės“ įgyvendinimą ir centriniu, ir decentralizuotu lygmeniu bei *ex-ante* finansinę kontrolę; išleisti audito vadovą ir sukurti audito seką ES fondams kontroliuoti.
- Užbaigti teritorinę reformą ir sukurti regioninio bei municipalinio valdymo koncepciją.
- Įsteigti operatyvines struktūras regioniniu lygmeniu bei stiprinti dabartines administracines struktūras sprendžiant regioninės plėtros klausimus.

5. PROGRAMŲ RENGIMAS

Laikotarpiu nuo 1996 m. iki 1999 m. Turkija gavo 376 milijonų eurų dydžio pagalbą, kas vidutiniškai sudaro šiek tiek daugiau kaip 90 milijonų kasmet. Nuo 2000 m. ir paskesniems metams nustatyta, kad greta lėšų, numatytų dviejų Europos strategijos (pasirengimo narystei strategijos) reglamentų taikymo srityje, Turkijai kasmet bus skiriama 15 % MEDA dvišalių asignavimų. Pirmasis reglamentas, priimtas 2000 m. balandžio mėn., trejų metų laikotarpiu numato po 5 milijonus eurų kasmet tam, kad būtų įgyvendintos ES-Turkijos muitų sąjungos intensyvinimo priemonės. Antrasis reglamentas, kuris šiuo metu priiminėjamas, yra susijęs su priemonių, skirtų Turkijos ekonominei ir socialinei plėtrai skatinti, įgyvendinimu ir per trejus metus numato suteikti po 45 milijonus eurų kasmet.

Visi šie fondai nukreipiami pasirengimui narystei. 2000 m. paskirstymas yra toks:

- 50 % asignavimų skiriama struktūrinėms ir sektorių reformoms, siekiančioms visų pirma suderinti Turkijos teisės aktus ir praktiką su ES *acquis*. Reformos remiamos per struktūrinės pertvarkos programas; tikslas – padėti Turkijai imtis pagrindinių struktūrinių reformų pagal „*acquis communautaire*“, glaudžiai bendradarbiaujant su TVF ir Pasaulio banku.
- 50 % asignavimų finansuoja kitas priemones, skirtas Turkijos integracijai į ES: padėti Turkijos administracijai ir institucijoms sukurti pajėgumus Bendrijos *acquis* įgyvendinti (kuriant institucijas); padėti Turkijai mobilizuoti investicijas, reikalingas pakelti pramonę ir infrastruktūrą iki Bendrijos lygio (remiant investicijas ir regioninę (kaimo) plėtrą). Skiriant šiuos asignavimus, Turkija irgi gali iš dalies finansuoti savo dalyvavimą Bendrijos programose ir agentūrose, įskaitant penktąją tyrinėjimų ir techninės plėtros programą (OL L 26, 1999 2 1, p. 1), bei švietimo ir MVĮ srityse.

5.1. Tarptautinių finansų institucijų vaidmuo

Stojimo partnerystės programa greitina Turkijos ir tarptautinių finansų institucijų bendradarbiavimą ir suteikia jam naują kryptį. Ištekčiai, suteikti Stojimo partnerystės programos taikymo srityje, atlieka pradinių fondų ir katalizatoriaus vaidmenį, skiriant didesnes sumas plėtrai iš TFI. Siekiant palengvinti bendrą pasirengimo stojimui projektų finansavimą, ši procesą formuoja Komisija kartu su šalimis kandidatėmis, EIB ir TFI, o visų pirma – su Pasaulio banku. Tuo pačiu metu svarbu, kad vyktų glaudus bendradarbiavimas su kitomis pagalba teikiančiomis programomis (valstybių narių; ne valstybių narių).

6. SĄLYGOS

Bendrijos pagalba finansuojant projektus per Turkijos pasirengimo narystei instrumentus priklauso nuo to, kaip Turkija vykdo išpareigojimus pagal Asociacijos susitarimą, muitų sąjungą ir kitus su tuo susijusius ES-Turkijos Asociacijos Tarybos sprendimus, pavyzdžiui dėl prekybos žemės ūkio produktais režimo. Reikia, kad būtų imamasi tolesnių veiksmų siekiant atitikti Kopenhagos kriterijus ir visų pirma dėl pažangos vykdant konkrečius šios Stojimo partnerystės programos prioritetus 2001 m. Šių bendrųjų sąlygų neįvykdymas galėtų paskatinti priimti Tarybos sprendimą dėl finansinės pagalbos sustabdymo, remiantis siūlomo reglamento dėl vieningos programos 4 straipsniu.

7. PRIEŽIŪRA

Stojimo partnerystės programos įgyvendinimas prižiūrimas pagal Asociacijos susitarimą. Kaip pabrėžė Europos Vadovų Taryba susitikimo Helsinkyje metu, Turkijai labai svarbu, kad Asociacijos sutarties institucijos ir toliau veiktų toje srityje, kurioje galėtų prižiūrėti, kaip priimamas *acquis*, vadovaujantis tais pačiais susitarimais ir nepriklausomai nuo to, ar derybos buvo pradėtos.

Atitinkami Stojimo partnerystės programos skyriai aptariami atitinkamuose pakomitečiuose. Asociacijos Komitetas aptaria bendrus pokyčius, pažangą ir problemas, atsirandančias siekiant įvykdyti prioritetus ir pereinamojo laikotarpio uždavinius bei pakomitečių jam nurodytas konkretesnes problemas.

Visų pirma MEDA Vadybos komitetas užtikrina, kad sprendimai dėl finansavimo pagal tris instrumentus (MEDA; du finansinius reglamentus ir pagal Europos strategiją) derėtų tarpusavyje ir su Stojimo partnerystės programa.

Komisija rengia naują vieningą reglamentą dėl naujos biudžeto linijos „Turkijos pasirengimo narystei strategija“ (preliminarius 2001 m. biudžeto projektas). Priėmus šį reglamentą, Phare vadybos komitetas užtikrins, kad priežiūros užduotis derėtų su Stojimo partnerystės programa.
